

Forslag til årsplan, samfunnsfag, 5. trinn

Dette er et forslag til årsplan. Temasidene inneholder mer enn det som er skissert her - lærer står fritt til å velge det som passer best til elevene i sin gruppe, samt legge til rette for lokale forhold.

Fargekoder:

● Temafilm ● Temakart ● Tematekst ● Creazapodden

Modul/tema	Relevante kompetansemål	Forslag til innhold
Demokrati og medborgerskap (ca. 8 uker)	<ul style="list-style-type: none">• drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering.• beskrive sentrale hendingar som har ført fram til det demokratiet vi har i Noreg i dag og samanlikne korleis enkeltmenneske har høve til å påverke i ulike styresett.• reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar. - reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser.• gi døme på kva lover, reglar og normer er og kva slags funksjon dei har i samfunn, og reflektere over konsekvensar av å bryte dei.	<p><i>Demokrati - hva er det?</i></p> <ul style="list-style-type: none">● Å leve sammen● Demokrati - hva er det?● Demokrati - hvor kommer det fra? <p>Oppgaver: Sorter tankekartet (M) Hva er viktig i et demokrati? (M)</p> <p><i>Hvordan ble Norge demokratisk?</i></p> <ul style="list-style-type: none">● Februar 1814● Hvordan ble Norge demokratisk?● Norges vei til demokrati fram til 1814 <p>Oppgaver: Hva er sant? (M)</p>

		<p><i>Lover og regler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lover og regler ● Lover og regler ● Les dette, din dumme ku! <p>Oppgaver: Lov, regel, norm (M) Hvordan påvirker lovene hverdagen din? (C)</p> <p><i>Medborger - ikke motborger</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Byen som protesterte mot vannet ● Medborger - ikke motborger ● Mindretallet ● Åse Kristin A. Bakke - de yngste på Stortinget <p>Oppgaver: De yngste på Stortinget (C) Et sitat (AE)</p>
<p>Identitet</p> <p>(ca. 5 uker)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn ● reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbilete. ● reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser. ● reflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og eigne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne. 	<p><i>Meg på internett</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Nøklene til internettriket ● Meg på internett ● Hvorfor 13-årsgrense? <p>Oppgaver: Les og reflekter! (C) En dag på internett (C) Nettvettregler (M) Nettmobbing (C)</p>
<p>Folkehelse og livsmestring</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell budskap i mediebiletet. ● samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, 	<p><i>Synlige og usynlige influensere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Fake news ● Synlige og usynlige influensere

<p>(ca. 5 uker)</p>	<p>og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • utforske ulike sider ved mangfald i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølve og for å høyre til i fellesskap. • reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbilete. • reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser. 	<p>● Du er en influencer</p> <p>Oppgaver: Aktivitet: Ta stilling (C) Annonse eller ikke? (C) Mitt bidrag (M) Disse påvirker meg (AE)</p>
<p>Forvandlingen (ca. 8 uker)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og eigne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne. 	<p><i>Hva skjer med kroppen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Forvandlingen - hva skjer med kroppen? ● Hva skjer med kroppen? ● Startskuddet! <p>Oppgaver: Kjønnsnormer (M) Aktivitet: Sant eller usant (C) Hvilke ord bruker vi?(M)</p> <p><i>Hva skjer på innsiden?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Gode og vonde følelser ● Hva skjer på innsiden? ● Hormonene herjer <p>Oppgaver: En berg-og-dalbane av følelser (M) Trivsel i sosiale medier (M) Hvordan tenke bedre om seg selv? (AE)</p>
<p>Kulturer i Norge</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utforske hovudtrekk ved historia til samane og dei nasjonale minoritetane i Noreg og presentere rettar samane og dei nasjonale 	<p><i>Samene</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● En ny gutt i klassen

(ca. 3 uker)	minoritetene i Norge har i dag.	<ul style="list-style-type: none"> ● Samene ● Samenes historie - en tidslinje ● Liss-Ellen Ramstad - Sannhets og forsoningskommisjonen <p>Oppgaver: Sametingets historie (C) FNs bærekraftsmål (C)</p>
Bærekraftig utvikling (ca. 5 uker)	<ul style="list-style-type: none"> ● utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster. ● beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Hvem er vakrest i landet her? ● Landskapstyper og næring ● Norges landsdeler ● Fra norske hav ut i verden <p>Oppgaver: Forslag til naturregler (M) Nærlandskapet - der jeg bor (C) Nasjonalparker (AE) Fremtidens turisme (C)</p>
Forstå verden (ca. 4 uker)	<ul style="list-style-type: none"> ● reflektere over kvifor konflikter oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikter. ● utforske og presentere ei global utfordring ved bærekraftig utvikling og kva for konsekvensar ho kan ha, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å motverke utfordringa og korleis samarbeid mellom land kan bidra. ● drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering. ● samtale om menneske- og likeverd og samanlikne korleis menneskerettane er blitt og blir varetekne i ulike land. Elevane skal få innsikt i forskjellar mellom land når det gjeld styresett og ivaretaking av 	<p><i>Forente nasjoner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hvem er jeg? ● Forente nasjoner ● Forente nasjoner - hva er det? <p>Oppgaver: Etterarbeid til filmen "Hvem er jeg" (AE) Hva gjør FN? ©</p> <p><i>Hvorfor har vi menneskerettigheter?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Når jeg kan forsvinne ● Hvorfor har vi menneskerettigheter? ● Hvordan holde en blyant?

menneskerettar og minoritetar, og dei skal sjå korleis forskjellar har hatt og har innverknad på folks liv og høve til å medverke.

Oppgaver:

Hva handler "Når jeg kan forsvinne" om? (M)

Menneskerettighetsbrudd (C)